

народу є характерним низький рівень правової культури, що зумовлює ситуації порушення прав людини. Велика кількість законів, які регулюють тільки певну сферу. Натомість народ потребує універсального збірника законів, який регулював всі сфери захисту прав людини та визначав до якого суб'єкта державної влади можна звернутись за захистом. Також можна зауважити те, що в нас є проблема реалізації захисту прав, себто відсутня культура юридичної техніки.

Список використаних джерел:

1. Сущенко В. М. Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні (в контексті верховенства права) / Сущенко В. М. // Наукові записки НаУКМА. - 2012. - Т. 129 : Юридичні науки. - С. 28-31. Електронна копія - http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2216/1/Sushchenko_Problem_u_realizatsii_ta_zakhystu.pdf[1].
2. Виступ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Ніни Карпачової під час представлення у Верховній Раді України Щорічної доповіді про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні.
3. Лемак В.В., Турянця В.В. Складові механізму захисту та гарантії прав і свобод людини.
4. Вітюк О. Система захисту прав людини.
5. Що українці знають і думають про права людини: загальнонаціональне дослідження / [І. Бекешкіна, Т.Печончик, В.Яворський та ін.]; під заг. ред. Т. Печончик. – Київ, 2017. – 308 с.

Єременко Вікторія

курсант 1 курсу 101 групи ННІ №3 НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри конституційного права та прав людини НАВС, кандидат юридичних наук **Сьох Катерина**

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА ОСВІТУ В УКРАЇНІ

Дослідження нормативно-правового забезпечення конституційного права особи на освіту є актуальним питанням в часи сьогодення. За роки незалежності система освіти України зазнавала кардинальних змін, у зв'язку з чим існує нагальна потреба щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання права на освіту з метою гарантування окремим громадянам можливості реалізації ними їх конституційного права на освіту.

Суспільство вже давно зрозуміло що освітня галузь є пріоритетною, адже за великим рахунком освіта – це головна складова гуманітарної сфери. Вона навчає і виховує, творить людину і громадянина. На основі досвідчених громадян розвивається та існує держава. І тому, має прикласти максимально зусиль для вдосконалення системи освіти в Україні, перш за все, створити потужну систему нормативно – правового забезпечення.

Сьогодні без необхідної освіти людина не зможе забезпечити собі належних умов життя, а також всебічно реалізуватись як особистість, котра цілковито усвідомлює свій державно-правовий статус та здатна захищати свої права в разі їх порушення. Це ще раз доводить важливість права на освіту в реаліях сучасної дійсності

Правове регулювання сфери освіти в Україні – це сукупність правових засобів, за допомогою яких держава здійснює правовий вплив на суспільні відносини в освітянській галузі.

Сучасна система освіти має нормативно-правове забезпечення конституційного права особи на освіту включає в себе конституційні та законодавчі норми, а саме: Конституції України, законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», а також включає Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Український законодавець максимально наблизив нормативне забезпечення України до європейських стандартів. Але, на нашу думку, застосування вищезазначених нормативних актів не зовсім ефективно реалізуються на практиці.

Конституція України у ст. 53 закріплює право кожного на освіту [1], та зобов'язує державу забезпечити реалізацію даного права.

Відповідно національному законодавству держава, повинна забезпечувати доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах. Вона гарантує розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання, а також зобов'язана надавати державні стипендії та пільги учням і студентам. З цих конституційних положень зрозумілим є те, що в Україні право на освіту гарантовано кожному. Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі.

Держава, у свою чергу, зобов'язана здійснювати належний контроль за діяльністю установ освіти за допомогою перевірки виконання ними вимог до змісту, обсягу та рівня освіти, що визначені в державних стандартах освіти. Основною формою контролю є державна атестація установ освіти. Наприклад, загальноосвітні навчальні заклади проходять атестацію не менше ніж 1 раз на 10 років.

Чинне законодавство України, відповідно до вимог Конституції України, визначає чітку систему освіти, яка складається із закладів освіти, наукових, науково-методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти. Ієрархічна структура освіти, за ст. 29 Закону України «Про освіту», включає дошкільну, загальну середню, професійно-технічну, вищу, післядипломну освіту та самоосвіту. Відповідно до Закону України «Про освіту» в Україні встановлюються освітні, освітньо-кваліфікаційні рівні та ступені [5]

Аналізуючи чинне законодавство, можна стверджувати, що в Україні сформована дієва система нормативно-правових актів, які деталізують специфіку освітнього процесу, та детально визначають механізм реалізації конституційного права на освіту та максимально наблизили до Європейської системи. Але, реалізація на практиці даних нормативних актів не завжди дають позитивний результат, що призводить до того, що наші громадяни виїжджають до країн Європи для отримання освіти.

На нашу думку, проблема полягає не лише у нормативно-правовому забезпеченні, а у дотриманням органами освіти цих нормативних актів. Від професійності організації навчального процесу та кваліфікованих педагогів залежить якість освіти. Тому, органи виконавчої влади мають прикласти максимальні зусилля, щоб вдосконалити контроль за діяльністю органів освіти.

Ми можемо стверджувати, що запозичення досвіду у країн Європи щодо проведення зовнішнього незалежного результату (далі ЗНО), дало позитивні результати. Адже, перед кожним громадянином, який має повну загальну середню освіту відкриті двері будь-яких вищих навчальних закладів України, потрібно лише пройти ЗНО. Як показує досвід, кожен реалізовує конституційне право на освіту без ніяких проблем, якщо має достатній рівень знань шкільної програми. Але, великий відсоток ЗНО не складають, наприклад, у цьому році не пройшли дане оцінювання з «Української мови та літератури» майже 30 відсотків випускників. Отже, постає питання до забезпечення та рівня підготовки загальноосвітніх закладів. На нашу думку, при якісному забезпечення освітнього процесу протягом навчання учнів, майже не можливе не складання даного тестування.

Нормативно-правове забезпечення конституційного права на освіту в Україні максимально наближене до європейських стандартів та має позитивну динаміку, але нажалі є і прогалини над якими потрібно ще працювати. На нашу думку, потрібно прикласти максимальних зусиль для вдосконалення загальноосвітньої освіти, адже не маючи азів громадяни не можуть повністю реалізувати своє конституційне право на освіту.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 № 344/2013 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013?lang=en>
3. Про вище освіту: Закон України 01.07.2014 № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 № 651-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>